

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL :

Un an . . . . . 150 Lei
Pe jumătate . . . . . 75 Lei
În America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Glăsuțul vremii

de N. Comșa

Boerul moldovean Grigore Ureche, un mare învățat al timpului său, văzând că schimbarea vremilor adeseori schimbă și viața oamenilor, a spus că „nu vremile sunt sub cârma omului, ci bietul om sub vremi“. Un adevăr care se potrivește vremilor de totdeauna. Aceste vorbe înțelepte vreau să ne spună că în foarte multe dați, popoarele trebuie să-și formeze felul de traiu după semnele vremii. Așa a fost în trecut și așa va trebui să fie în viitor.

Intorcându-ne cu gândul la vremea strămoșilor noștri îndepărtați, ne amintim cu toții din istorie că Dacii erau un popor împărțit în foarte multe ramuri sau grupări, cari mai adeseori trăiau fiecare cu conducătorii și interesele lor. Ba se chiar ciocneau între ele cu războiu. Când însă stăpânirea romană a ajuns în întinderea ei până aproape de granițele țării lor, ei au înțeles îndată că numai *unirea* îi poate întări contra armatelor biruitoare ale Romei. Și uniți fiind au învins pe Romani în cele dintâi războaie.

Mai târziu, găsim chiar în istoria poporului nostru timpuri când Românii din Muntenia și Moldova trăiau în două țări deosebite, purtând războaie crunte unii cu alții. (1450—1650). Dar la 1859, s'a făcut unirea celor două țări, deși foarte mulți din oamenii vremii au pierdut din punct de vedere al intereselor personale, prin această unire.

Cine a șoptit aceste două uniri, cari au însemnat pentru Daci o învingere asupra Romanilor, iar a doua pentru noi: primul pas spre formarea unei țări, mare și puternică așa cum o avem azi. Cine altul decât *glasul vremii*?

Tot la șoapta acestui glas s'au ridicat deodată popoarele Europei, înarmate până'n dinți, în războiul început la 1914 și tot la șoapta lui s'au liniștit, ca valurile mării, când înceată vântul, în anul 1918. Norocul paște pe un popor cu atât mai mult cu cât conducătorii lui înțeleg mai bine și mai la timp, — iar mulțimea urmează — acest glas al vremii care se arată și șoptește prin semnele vremilor atât de schimbătoare.

Pentru noi vremurile de acum nu prea sunt favorabile. În afară dușmani înverșunați pândesc cu ochiul timpul potrivit să ne atace, iar înăuntru ne lup-

tăm cu sărăcia și mai ales cu răutatea și neînțelegerea care au pus tot mai multă stăpânire pe sufletele oamenilor. Căci, să recunoaștem cu toții, că mai mult chiar decât sărăcia ne face să suferim lipsa de cinste, de tărie în suferinți și mai ales lipsa iubirii de dreptate și de patrie. Fără îndoială suntem într'un mare impas, din care nu putem eși decât urmând glasul vremii. Ce ne spune acesta? El ne spune: să fim *uniți în suflete, tari în suferinți, cinstiți și iubitori de dreptate* în viața noastră singurată și mai ales *iubitori de patrie*, în ce privește sprijinul ce-l datorăm țării în care trăim.

Când vom implini acest glas al vremii, vom vedea că am învins răul și că binele ne surâde tuturor.

Intr'adevăr: dacă vom fi uniți în suflete și tari în suferinți, nu ne vom mai văicări în fața necazurilor, ca niște copii, ci vom încerca să-le dăm fiecare deslegare așa cum putem. Durerea trebuie s'o mai și înghițim căci însuși Isus prin răstignirea sa a arătat că suferința e strâns legată de viața omenească.

De-om fi cinstiți și drepti cu semenii noștri, îndată va apare din nou încrederea între oameni. Vecinul te împrumută cu bucurie și te ajută la necaz dacă e convins că îi întorci ce se cuvine și că ești gata să-l ajuți la rândul tău. Azi însă, când cei slabi de spirit vorbesc despre avutul altuia ca despre un bun pierdut, celce are ceva și-l ține ascuns, iar cel lipsit bate în dinți de atâta lipsă ce-l înconjoară. E bine? Nu.

Dacă am fi mai iubitori de patrie, ne-am implini la punct și cu dragoste datorințele ce le avem către stat. Azi însă nu plătește nimeni dările decât de silă. Dar pentru aceea când bate gheața ori vine altă nenorocire peste sat, oamenii aleargă iute la stat după ajutor. Iar statul, încasând puțin, puțin ajută. E bine așa? Desigur că nu.

Iată câteva icoane din viața zilelor de azi! Ele trebuie înțelese bine și urmate cu sfințenie. Răul e mult: la sate bucatele sunt puține și prețul nu destul de mare. La oraș lefurile sunt mici și chiar acum se vor mai ciunti cu aproape a șasea parte. Tăria și răbdarea le va învinge însă pe toate, căci după rău trebuie să urmeze bine. Cel ce se luptă

mai bine, va avea bucurie mai mare în ziua învingerii. Pentru întărirea în suferinți să avem convingerea adâncă în suflet că — după cum a spus poetul — țara noastră „viitor de aur are“.

Sărbătorirea zilei patronilor școlilor din Blaj

Serbarea Societății de lectură a elevilor Liceului de băieți. Prânzul dela Mitropolie. Festivalul artistico-cultural aranjat de cohorta cercetașilor

Ziua de 30 Ianuarie este o zi de înălțătoare serbare pentru școlile Blajului. Sfinții: Vasile, Gregoriu și Ioan, fiind patronii școlilor, s'a căutat să se dele acestei zile, în fiecare an, strălucirea cuvenită. Iar în anul acesta mai mult ca ori când. A fost o zi bogată în evenimente plăcute. Înainte de amiază, după Sf. Liturgie, ținută în catedrală, s'a desfășurat în sala de gimnastică a liceului de băieți, obișnuita serbare a Societății de lectură a elevilor. S'au declamat de către elevi, ca'n-totdeauna, bucăți în toate limbile cari se predau în liceul Blajului: în românește, latinește, grecește, franțuzește și nemțește. Iar președintele elevilor, Gr. Lechințan din cl. VII, a vorbit liber, despre un mare om al Blajului: Gheorghe Șincai. Publicul numeros a fost plăcut impresionat de limba frumoasă și ținuta demnă și impunătoare a vorbitorului. Gh. Șincai a fost făcut să trăiască înadevăr în sufletul ascultătorilor. Amintim și reușita desăvârșită a punctelor de muzică: două coruri (Trăiască Regele și Fântâna cu trei izvoare) și un punct de orhestră. Dl prof. Toduța, conducătorul corului și al orhestrii, merită toată lauda pentru munca depusă și pentru priceperea de care a dat dovadă.

După festival toți profesorii și profesoarele Blajului s'au îndreptat spre Castelul Mitropolitan, unde îi aștepta sufletul cald și plin de adevărată iubire părintească, al păstorului nostru, I. P. S. Mitropolit Vasile. Prânzul pe care Excelența Sa l-a fost dat cu această ocazie, a fost impunător și mișcător. Nobilul cărmăciu al sufletelor noastre, s'a văzut încunjurat de dragostea nețărmurită a unei dascălimi numeroase și entuziaste, gata a-l aduce, cu orice jertfă, la îndeplinire marile Lui gânduri.

În cuvântul, pe care, către sfârșitul mesei, I. P. S. S., l-a adresat celor peste o sută de dascăli, a insistat asupra îndatoririi îndoite pe care o au profesorii unor școli confesionale. Pe lângă rolul de a da cunoștințe, el mai au datoria de a forma și suflete cu adevărat creștinești, cari să se știe jertfi pentru neam și lege. A mai stăruit Excelența Sa și pentru desfășurarea unei cât mai bogate activități în afară de școală, ca strălucirii din trecut a Blajului să se adauge nol lumini.

Seara a avut loc în sala de gimnastică a liceului festivalul artistic, aranjat de elevii cercetași. A fost un program frumos și bogat, deschis prin orchestra liceului de sub conducerea Dlui prof. Toduța. A urmat o povestire cu mult haz a părintelui Dr. Nicolae Lupu, după care venind la rând exerciții de gimnastică, privitorii au avut ocazia să admire siguranța și eleganța în mișcări a unei echipe de elevi, pregătită și condusă de dl prof. I. Rinea.

Festivalul s'a terminat cu reprezentarea unei piese de teatru „Nevasta lui Cerceluș”. Piesa o comedie într'un act, a fost jucată de elevi, cu desăvârșit succes, provocând multă veselie în sufletele privitorilor. Conducerea reprezentării piesei a avut-o dl prof. I. Covrig, care a pregătit-o se vede cu multă pricepere. După reprezentație a urmat dans.

D. P.

Fățarnicia

Duminecă în 5 Februarie începe Tridul, adică vremea de pocăință și de pregătire la marea sărbătoare a sfințelor Paști. Biserica rânduește să se citească cu acest prilej evanghelia vameșului și fariseului dela Luca 18, 10—14. Aproape toată lumea cunoaște rugăciunea fariseului care începe cu cuvintele: „Dumnezeule, mulțumescu-ți că nu sunt ca și ceilalți oameni” Aproape toată lumea știe că a fi fariseu înseamnă a fi fățarnic adică cu două fețe, și de aceea se feresc de acest nume. Cu toate acestea fățarnici au fost, sunt și vor fi totdeauna, fiindcă așa este lumea, una crede și alta face și-i place mai ales să arete ceace nu e.

Fățarnic este cel ce ascunde, prin fapte și cuvinte frumoase, intențiunile sale rele. Așadar fățarnicia este de fapt o minciună, dar este mai urâtă și mai de nesuferit.

Cine-l poate suferi pe Iuda, care s'a apropiat de Isus pe muntele oilvelor cu gândul de a-l vinde, având cu toate acestea obrăznicia de a zice: „bucură-te învățătorule” și l a sărutat pe el, după ce le spusese celorce veniseră, cu săbiile și cu sulite, ca să-l prindă pe Isus: „pe care-l volu săruta, acela este, prindeți-l” (Matei 26, 48—49).

Aceeaș fățarnicie o vedem la regele Irod, care a zis către cei trei magi dela răsărit: „Mergeți, întrebați cu deădinsul de prunc, și dacă-l veți afla, dați-mi de știre, ca să merg și eu să mă închin lui” (Matei 2, 8), pe când el de fapt avea de gând să-l ucidă pe Isus.

Fariseii fățarnici sunt și acei oameni din zilele noastre cari la părere sunt sfinți iară de fapt sunt draci ori după cum se mai zice, sunt cu crucea în mână și cu dracul în sân. Unii ca aceștia merg la biserică, se roagă, fac milostenie, în sufletul lor însă sunt mult mai răi decât ceilalți.

Asemenea sunt unii ca aceștia diavolului, care și el se îmbracă din când în când în formă de inger, de fapt însă tot drac rămâne. Sfântul Ieronim spune, în legătură cu păcatul acesta, că a păcătui pe față nu este păcat atât de mare, ca a fi fariseu. Asemenea sunt unii ca aceștia gunoierului acoperit cu zăpadă, care pare alb, de fapt însă este negru și plin putreziciune și de putoare.

Fariseii fățarnici sunt comuniștii sau bolșevicii de astăzi, cari spun că trebuie să fie libertate, egalitate și frățietate între oameni, iară ei sunt cei mai mari tirani, cari nu dau voie poporului să se roage lui Dumnezeu, le strică bisericile cu dinamită, iar pe cele lăsate le prefac în cârciume și locuri de petrecere scandaloase Unde-i acolo libertatea?

Se mai laudă cu egalitate și ei nu-i pot suferi pe cărturari și pe muncitorii cu creierul, iară dintre muncitorii cu palma numai pe acela cari se înscriu în partidul lor, ceace înseamnă egalitate.

Se laudă în sfârșit cu frățietatea și ei în-

suși recunosc că au omorât până acuma peste un milion de oameni, și aceasta numai din curată frățietate.

Mai mult, nu ne lasă nici pe noi în libertate, ci ne trimit pe spionii lor aici, cari apoi bagă neînțelegere și zizanie în popor, nimicesc orice cinste, religie și credință, aprind și prăpădesc case și sate întregi, ne nimicesc viața și ne duc la sapă de lemn, to-te acestea în numele libertății, egalității și a frățietății.

Despre aceștia zice Mântuitorul: „Păziți-vă de prorocii mincinoși cari vin la voi în haine de oi, iar în lăuntru sunt lupi răpitori. Din rodirile lor îl veți cunoaște pe ei. Au doară culeg din spini struguri și din scări smochine” (Matei 7, 15—16)?

Mirare e apoi că blândul Isus este atât de indignat când vorbește despre acești fățarnici? Iată cum îi înfruntă. „Vai vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici, că închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor, căci voi nu intrați și nici pe ceice vin nu-i lăsați să intre! Vai vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici, că mâncați casele văduvelor, făcând rugăciuni lungi întru fățarnicie, pentru aceasta veți lua mai multă osândă! Vai vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici, că încunjurați marea și uscatul să faceți un venetic (păgân întors la legea lui Moise), și dacă se face, îl faceți pe el fiu gheeni mai îndoit decât voi! Vai vouă povățuitorilor orbi cari ziceți: oricine va jura pe biserică, nimica nu este, iară cine va jura pe aurul bisericii, dator este. (Matei 23, 13—16)! Vai vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici că zeciuți izma și mărarul și chiminul, și ați lăsat cele mai grele ale legii, milostenia și credința: acestea se cădea să le faceți, și acelea să nu le lăsați! Povățuitorilor orbi, cari străcurați țânțarul și înghitiți cămila! Vai vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici, că curățiți paharul și blidul din afară, iară din lăuntru sunt pline de jefuire și de nedreptăți! Farisee oarbe, cu-ățește dintâi din lăuntru paharul și a blidului, ca să fie și ce este din afară lor curat. Vai vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici, că vă asemănați mormânturilor celor spoite, cari din afară se arată frumoase, iară din lăuntru sunt pline de

Forța „UNIRII POPORULUI”

Un erou din 1848

Protopopul Ștefan Moldovan din Mediaș
(urmare) de Dr. Coriolan Suciu

Și Moldovan încunoștiința pe Lemeni, că la Blaj se află armată: infanterie și cavalerie, care are menirea să vegheze și să împrăștie mulțimea, în caz de tulburare a ordinii publice. — Pentru Duminecă, 2/14 Mai, au apărut la Blaj — zice Lemeni — canceliștii din Târgul-Mureș, dimpreună cu Buteanu și Bărnăuțiu. — Pe Bărnăuțiu, mulțimea, desfăcând caii, la îndemnul canceliștilor, l-a tras până la biserică. Urmând sfatul lui Bărnăuțiu, mulțimea s'a împrăștiat apoi.

Episcopul se arăta îngrijorat pentru încvartuire, dar mai ales se temea că nu se va putea exopera, ca miliția să fie așezată în satele vecine¹⁾.

Ștefan Moldovan spune în memoriile sale,²⁾ că la adunarea națională dela Blaj numai de departe a putut participa, din cauza că cei care au luat asupra lor sarcina conducerii adunării erau rezervați față de el, numărându-l între aderenții episcopului Lemeni.

¹⁾ Arhiva Metr. Blaj, actele anului 1848.

²⁾ „Transilvania” pe 1876, p. 77.

Ori, în Blaj. la 3/15 Mai 1848, erau 2 ta bere: cea a episcopului Lemeni și cea a lui Bărnăuțiu.

De data aceasta Bărnăuțiu cu aderenții săi aveau să se revanșeze pentru înfrângerea suferită cu prilejul procesului contra rectorului seminarului teologic, Basiliu Rațiu și a episcopului Lemeni, la 1843—1845, proces, care a adus cu sine înfrângerea lui Bărnăuțiu și a aderenților săi, cari au trebuit să părăsească Blajul.

Neapartenând oamenilor de încredere ai lui Bărnăuțiu, protopopul Ștefan Moldovan n'a fost învrednicit să i se încredințeze parte activă la pregătirea adunării de pe Câmpul Libertății. — Dar el totuși a fost de față pe acel Câmp al Libertății, unde — spune el — „am luat parte la jurământul național, având lângă mine pe Ladislau Nopcea, supremul comite destituit, din comitatul Hunedoarei”³⁾.

Dar, cu toate acestea, îl găsim și pe dânsul între cei aleși în adunarea națională dela Blaj, pentru comitetul permanent dela Sibiu⁴⁾.

În preajma revoluției.

Reîntors dela Blaj Ștefan Moldovan chemă la sine pe preoții din districtul său, spre a se înțelege ce e de făcut, pentru orice eventualitate⁵⁾.

³⁾ Tot acolo.

⁴⁾ Bărnăuțiu, Părți alese din Istoria Transilvaniei, Sibiu, 1890, v. II, p. 126.

⁵⁾ Transilvania din 1876, p. 77.

Între timp, frământările din primăvară s'au continuat și peste vară.

În unele părți, ca de pildă, la Mihalț, lângă Blaj și la Luna de Arieș (jud. Turda) s'a fost ajuns chiar la vărsări de sânge.

Sașii din Mediaș văzând că protopopul Ștefan Moldovan nu e dispus să facă pe placul lor, au început să-l supravegheze mai de aproape.

Comunitatea săsească, într'o ședință a ei dela sfârșitul lunii Iulie, l-a declarat de persoană suspectă (de neîncredere) și l-au luat sub pază, în propria lui casă, pentru a-i ști toate mișcările.

Protopopul vedea numai cum, la 2 vecini Sași de peste drum, se schimba în fiecare zi paza de gardiști, iar peste noapte se îndoaia. — El nu știa pentru ce se face acest lucru, când, în ziua a 12-a, o femeie ortodoxă îl chemă la casa ei — sub pretext că e bolnavă, și îi descoperi o conversație auzită la un fruntaș Saș conform căreia Sașii din Mediaș ar fi decis să-l omoare. — Femeia cunoscând primejdia și fiindu-i milă de el, de soția și de copiii lui nevinoși, i-a făcut cunoscut conspirația, pentru că să știe să-și păzească capul⁶⁾.

În 7 August 1848, Ștefan Moldovan s'a prezentat la magistrat (primarul), a protestat pentru punerea în primejdie a vieții lui, și a luat răspundere pentru purtarea tuturor Ro

⁶⁾ Tot acolo.

de oasele morților și de toată necurăția! Așa și voi, din afară vă arătați oamenii drepti, iară dinlăuntru sunteți plini de fățerie și de fărădelegi! Vai vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici, că zidiți mormântul prorocilor și împodobiți gropile dreptilor, și ziceți: de am fi fost în zilele părinților noștri, nu am fi fost lor soți în sângele prorocilor! Dreptaceea mărturisii înșivă de voi, că fil sunteți ce orce au omorât pe proroci. Și voi pliniți măsura părinților voștri. Șerpi, pui de năpărcă, cum veți scăpa de judecata gheenei". (Matei 23, 23—33)?

Parecă nicăiri nu vorbește Isus cu atâta indignare și dispreț ca aici. Trebuie să fie dară grozav de mare păcat fățarnicia!

Ferțiți-vă deci de fățarnici și rugați-vă lui Dumnezeu să vă ferească de acest mare păcat, ca să nu rămână și casa voastră pustie, cum i-a amenințat și pedepsit Isus pe farisei.

Părintele Iuliu

Jugoslavia nu lasă vitele românești spre Italia. Sârbii sunt mereu în ceartă cu Italianii. Au de împărțit niște coaste muntoase de lângă mare. Dar asta nu ne interesează pe noi. Ceeace ne atrage luarea aminte e că din toate astea noi tragem scurta, căci Sârbii fiindu-le necaz pe Italiani, nu mai vreau să treacă vitele românești spre Italia. Asta înseamnă, pentru noi, lesnirea vitelor românești și deci pagubă.

Untul ca leac împotriva răcelii. Cel mai bun leac împotriva tuturor boalelor nu sunt cele din farmacie ci acele pe care ni-le dă Dumnezeu, anume soarele. Nimic nu omoară boalele atât de mult ca soarele. Acum s'a băgat de seamă că untul și laptele de la vacile care pasc vara la soare e mult mai bun și mai sănătos ca dela vacile care pasc în pădure, la umbră. Și doctorii spun că cel care mănâcă unt mult dela aceste vaci, nu suferă niciodată de răceală.

mânilor din scaunul Mediașului, fie ei uniți sau ortodocși. — A cerut însă ca Sașii să ia răspundere la fel.

Atunci președintele (primarul) Grăser s'a angajat că va da ordin să se ridice paza dela locuința lui și să se comunice și Sașilor din scaunul Mediașului, să trăiască în armonie cu Românii¹⁾.

Peste 10 zile, la 17 August, a mers din nou la primarul orașului (magistrat) arătând primejdiile ce amenință pe Români. Anume Sașii s'au fost înțeles cu Ungurii să stârpească pe Românii din Pământul Săsesc.

Știa acest lucru dela câțiva Sași din Copșa, Biertan și Frâua. — În urma acestui fapt, Ștefan Moldovan a declarat, în fața magistratului, că nu mai ia răspunderea pentru cele ce se vor întâmpla.

Primarul a ordonat anchetă, a cărui rezultat a fost că Sașii cu pricina au fost declarați: unul bețiv, altul prostolan, iar al treilea nebunatic.

La acestea Ștefan Moldovan a declarat că, desigur, dacă cei învinovați ar fi fost Români, ar fi fost judecați la pierzare și nu achitați sub diferite pretexte.

El a declarat din nou, că nu mai răspunde de cele ce se vor petrece în urma provocărilor săsești.

În 10 Septembrie, Românii din Mediaș s'au legătit cu solemnitate în fața bisericii, că vor

¹⁾ Tot acolo, p. 202.

Grozăvii de ale comunismului în Rusia

Căsătoriile și divorțurile oprite — 45 mii de oameni duși în fundul Siberiei și alte zeci de mii amenințați cu aceeași grozăvie —
Ce înseamnă drumul spre Siberia

Comunismul e un crez politic, după care capii comuniștilor promet că oamenii vor ajunge la adevărata fericire. Pentru ca să poată îndeplini drumul spre fericire dorită de toată suflarea lumească, ei au schimbat cu totul felul de trai al oamenilor precum și legăturile dintre ei. Cât de greșiti sunt însă comuniștii în noua lor orânduire asupra vieții, ne-o dovedește prea îndejuns: foamea, omorurile și nedreptățile cari chinuiesc pe muncitorii de pământ din Rusia sovietică. Considerați după faptele lor, conducătorii bolșevici par mai curând anticristi, cari cu minciuna și cu falsitatea vor să abată pe oameni de la orânduiala strămoșească și creștinească, îndobitocindu-i prin chinuri și sărăcie.

În Rusia sovietică aceste chinuri și grozăvii se țin lanț de aproape șaisprezece ani.

Căsătoriile și divorțurile oprite.

Observând bolșevicii cei mari — singurii cărora le merge bine în Rusia, — că mulți supuși, săteni și orașeni, încep să-și arete nemulțumirile, au făcut un mare plan de curățire a țării. Și acum vor fi duși din Rusia în Siberia, toți călugării, călugărițele precum și civilii cari au avut vreodată de lucru cu poliția bolșevică. Aceștia sunt însă așa de mulți în cât nu le poate face numărarea și pașapoartele de lipsă până în lunie.

Deosebită se vor „curăți” orașele. Moscova, Leningrad, Harcov, Odessa, Kiev, Minsk, Rostov și altele. Ca să nu se schimbe însă până atunci situația celor oropsiți, s'au oprit căsătoriile și divorțurile. După cum spun gazetele cele mari, numărul celor însemnați cu negru este — de zece milioane — Mulți inși, de teama torturilor ce-i așteaptă, pleacă pe jos, în lumea largă, deși frigul e acum pe acolo peste 30 de grade. Câmpurile înghețate

sunt pline de cei cari fug de pedeapsa bolșevică.

Pentru săteni jalea nu e deloc mai puțină. Ei sunt certați cu conducerea comunistă din cauza că nu vreau să-și dea bucatele în mâna magazinerilor. Mai ales cazacii din Cuban, o țară aproape de munții Caucaz, sunt acum sub prapdul furiei comuniste. Răscolându-se contra celor ce voiau să le ia ródul osteneții lor, ei au fost adunați cu sila, puși pe trenuri și trimiși spre Siberia. Numărul celor duși dela casa și acareturile strămoșești se ridică la 45 de mii. Cealaltă rămași încă acasă, vreo 50 de mii de cazaci, sunt amenințați la aceeași orândă.

Ce înseamnă drumul spre Siberia.

Siberia e o țară, în nordul Asiei, mai mult pustie și în partea de sus mai totdeauna acoperită de zăpezi mari. Ea este doar vecină cu Marea Înghețată a Nordului, pe unde sania este singurul mijloc de călătorie. Linie ferată nu este decât una care străbate Siberia de-a lungul ei, făcând legătură cu China și Japonia.

Un drum spre Siberia nu poate însemna deci decât un lung șir de suferințe și răbdări cari totdeauna se încheie cu moartea.

Închipuiască-și cititorul o mulțime de câteva zeci de mii de oameni, bărbați, femei, și copii. Coborâți din tren, nemâncați, storși de durere și de plâns și privese în lungul zării zăpada care lucește sub razele soarelui de iarnă. Gerul îi pătrunde și foamea îi leșină. Mamele își atrâng copilașii cari scâncesc lipsindu-le hrana și sunt silite a-i lăsa, în drum, pradă fiarelor sălbatice pe acei cari au intrat în mila lui Dumnezeu. Bărbații scrâncnesc din dinți și privesc cu teamă spre biciul de curele, care amenință deasupra capului. Fetele

fi credincioși Impăratului și tuturor națiunilor patriei, și că la iubire vor răspunde cu iubire și încredere deplină.

În toiul revoluției

Între timp, dieta din Cluj votase unirea Ardealului cu Ungaria. În Septembrie războiul civil era deja deslănțuit. S'au fost înarmat Ungurii, s'au fost înarmat Sașii și nu stătuseră cu mâinile în sân nici Românii.

Din 16 până la 28 Septembrie, la Blaj se ținuse deja a treie adunare a Românilor. Românii de data aceasta au fost înarmați și s'au constituit în gardă națională română.

La 27 Sept. s'a dat o proclamație în numele poporului român, pentru înarmarea și constituirea de gărzii naționale, după cum făcuseră Ungurii și Sașii încă din luna Martie.

Mediașul lui Ștefan Moldovan și de data aceasta premerge măsurilor generale. Deja din 15 Septembrie, în numele Românilor din Mediaș, Teodor Călborean și Ioan Tufa, înaintează o cerere către primăria din Mediaș, în chestiunea înființării de gărzii naționale. Ei întreabă dacă magistratul (primăria) „oare poate și voește a ne mijloci arme, dând deodată libertate de a ne conscrie și organiza”. Ei voiau ca exemplul lor să servească de „prototip” pentru toți Românii din scaunul Mediașului, „ca așa precum pe ambele popoare, Sașii și Românii, ne-a pus Dumnezeu a vieții într'una, așa cu un coget și cu o voie să fim și la bine și la rău în-

tr'una, pentru că „vis unita valet”¹⁾ (unirea face puterea).

Această cerere, iscălită de cei doi Români din Mediaș, a fost compusă de protopoul lor și fiindcă fusese compusă într'un stil prea înalt, pe care onorații membri ai primăriei nu-l înțelegeau, primarul l-a recercat pe Ștefan Moldovan, să o compună într'un stil mai popular.

Făcând protopoul aceasta, magistratul satisface cu bucurie cererea²⁾.

Se și recrutează 180 de inși, buni de-a purta arme, i-și aleg din sânul lor de căpitan pe *Achim Bunea* și încep deprinderile în exercițiile militare³⁾.

În Octombrie, revoluția era în toi. Săcuii înarmați porniseră dela Agyagfalău (Luteni), cu gândul de a stârpi pe toți cari nu vor ținea cu dânsii, și declaraseră depus pe comandantul dela Sibiu, generalul baron Antoniu Puchner.

Generalul Puchner văzând purtarea Ungurilor și a Săcuilor, la 16 Octombrie a recunoscut Comitetul Național Român, ales la Blaj în luna Septembrie, dar numai sub numele de Comitet de Pacificațiune, iar în 17 Octombrie s'a ordonat ridicarea gloatelor; pentru desarmarea rebelilor Unguri. La 18 Octombrie, generalul Puchner, în numele Impăratului lua în mână frânele guvernării în Ardeal⁴⁾.

¹⁾ Tot acolo, p. 202

²⁾ Tot acolo, p. 78.

³⁾ Tot acolo, p. 78.

⁴⁾ Tot acolo.

lor sunt brăzdate de lovituri, ochii încețuiți de oboseală și durere.

Slugile celor mari, soldați din *armata roșie* — adevărat a sângelui — mergând călare în jurul turmei nenorocite îndeamnă aspru la drum. Lovesc fără cruțare și calcă în picioarele sailor trupurile celor cari au căzut în drum. Doar au poruncă să-i ducă spre moarte și celor ce rămân în drum le-o dau înșiși ei.

Unde merg acești nenorociți ai soartei? Nici unul nu știe. Drumul lor e drumul morții; a acelei morți pe care o doresc, dar pe care n'o primesc decât atunci când ultima putere îi părăsește. Chiar dacă vor ajunge în locul sortit pentru noua lor viață, cum vor putea trăi ei, oameni din țară mai caldă, cu arături și câmpii latinate de holde aurii, în acele locuri geroase și înzăpezite ale Nordului? De sigur și acolo sunt tot fiii morții chinuitoare.

Incheiere.

Iată de ce Cazacii din Cuban și ceilalți mulți, sortiți acestui drum spre Siberia s'au răscolat chiar în drum fiind, contra conducătorilor, poftind mai bine să fie dați pradă hrăpăreței mitraliere, decât să se simtă sfâșiați de gerul și de colții lupilor siberieni.

Toate încercările lor sunt însă zadarnice. N'au văzut oamenii la timp turbarea ce se ascundea în vorbele lingușitoare ale comuniștilor și primindu-le de bune, s'au dat în mâinile lor. Cu toate aceste grozavii, comuniștii promit lumii întregi că numai prin felul lor de a conduce se poate ajunge la fericire. Ei nu sunt numai în Rusia, ei pretutindeni. Chiar și în țara noastră sunt. Ba merg și ei în propagandă pe sate. Dar cine-i va mai oredel? Tu îi crezi cititorule? Eu — care scriu aceste rânduri — nu!

N.

Aviz. Aducem la cunoștința cetitorilor noștri că vechile timbre de aviație nu mai sunt valabile. Ii rugăm deci să pună pe epistole și cărți postale timbre noul, pentru că altfel se plătește amendă dublă.

Comitetul Național Român, la 27 Septembrie adresase o proclamație către Români, în numele „poporului român”, în care făcând cunoscut că împăratul Ferdinand a hotărât la 15 Martie, ca să fie tiparul slobod și că la 23 Iunie a dat poporului român „voie slobodă a se înarma și a făgăduit că Românii vor avea dregători din neamul românesc”; le făcea cunoscut cumcă „poporul român adunat la Blaj din 16/4 până 28/16 Septembrie 1848, a hotărât a primi arme și a forma gvarde națională pentru securanța publică, adevărat tot omul dela 17 până la 50 de ani e dator să poarte pușcă sau dacă nu, o lance, sabie, pistoale și alte arme, cum au avut mai înainte nemeșii și cum au dela 15/3 Martie Sașii și toți supușii înălțatului împărat“¹⁾.

Românii începuseră să se organizeze în toate părțile, cu prefecți de legiuni, cu tribuni și vice-tribuni, cu centurioni și decurioni, după vechiul sistem roman.

La Mediaș comandant al cetății era maiorul Clococeanu, care a luat jurământul și dela gărzile organizate în satele vecine, jurământ pe care l-a cetit protopopul Ștefan Moldovan²⁾.

Intru aceia, Săcuii porniseră devastând și jefuind, pe valea Mureșului și a Târnavei-Mici.

Pe Târnavă înaintau vreo 6000, cari, de la Șaroșul Mic, voiau să treacă peste Mediaș

¹⁾ Tot acolo, p. 203.

²⁾ Tot acolo, p. 92.

Noutăți politice din țară și străinătate

Invoiala dintre România și Societatea Națiunilor.

După ce d. ministru Lugoșianu a iscălit acordul (invoiala) pentru colaborarea tehnică și consultativă (ajutorarea cu sfatul) dintre România și Societatea Națiunilor, sâmbătă, în 28 Ianuarie, acest acord a fost adus în fața consiliului acestei societăți.

Membrii consiliului au aprobat cu toții acest acord și au avut cuvinte călduroase la adresa României, care, fără să ceară ajutor bănesc, a socotit de bine să ceară sfat și îndrumare dela oamenii pricepuți în treburile economice și financiare de pe lângă Liga Națiunilor.

Pentru îndreptarea stărilor financiare (bănești) și economice a României, Societatea Națiunilor va numi, în înțelesul invoiei făcute, 3 experți (oameni pricepuți), cari împreună cu ceilalți doi experți pe cari li avem la Banca Națională (Auboin) și la Căile Ferate (Leverve), în timp de 4 ani să stea într'ajutor oamenilor noștri dela conducerea treburilor bănești ale statului.

Prin aceasta România primește sfat, dar fără să fie sub control străin.

Urmează ca invoiala făcută la Geneva să fie aprobată și de parlamentul român și de Banca Națională din București.

Această invoială mai înseamnă că moneda (banul) țării noastre rămâne sta-

bilizat, că nu va avea loc în timp de 4 ani, nici inflație, nici revalorizare. Mai înseamnă că datoriile rămân datorii și nu se șterg, cel mult se vor dobândi unele ușurări de plată, mai ales pentru celea din străinătate.

Redeschiderea parlamentului.

Vacanța de Crăciun a parlamentelor și de data aceasta s'a întins mai mult decât ar fi fost cu cale.

Corpurile legiuitoare (camera și senatul) trebuiau să se deschidă din nou la 25 Ianuarie. Din cauza înzepezirilor groznice din Moldova, Basarabia și Dobrogea, cari au adus cu sine încetarea umblării trenurilor pe mai multe linii, parlamentul nu s'a putut redeschide la 25 Ianuarie, ci a fost amânat pe data de 31 Ianuarie.

Să sperăm că domnii miniștri și comisiile încredințate cu alcătuirea proiectelor de legi, vor fi avut timp să le isprăvească până acum.

Sărbătorirea dlui Duca.

A doua zi după primirea făcută la Palatul Regal din București, din partea M. S. Regelui, membrilor ordinului Ferdinand, cercurile de studii ale partidului național-liberal din București, au dat un banchet în cinstea dlui Duca, care cu prilejul recepției s'a bucurat de o atențiune deosebită din partea M. S. Regelui, la fel ca d. Maniu în anul trecut.

La banchet s'au ridicat toasturi (vorbi) în cinstea șefului partidului liberal și s'a arătat nădejdea venirii apropiate la putere. D. Duca răspunzând vorbitorilor, a arătat programul partidului liberal și a îndreptat câteva săgeți contra constituționalismului în felul cum a fost înțeles de d. Maniu. D. Duca s'a arătat gata să iasă asupra sa și a partidului liberal sarcina cărmuirii.

După 4 ani de opoziție, liberalii trag din nou nădejdi de putere.

*

Schimbare de guvern în Franța.

Guvernul francez prezidat de d. Paul Boncour, care se alcătuisse pela mijlocul lui Decembrie anul trecut, după o scurtă cărmuire de abia o lună și ceva, a fost răsturnat de camera deputaților. Votul de neîncredere i s'a dat din cauza că a voit să sporească impozitele (dările) cu 5 la sută pentruca astfel să acopere deficitul (golul) de 10 miliarde, rămas din bugetul anului trecut. Socialiștii, cari până acum susțineau pe radical-socialiștii cari formau guvernul, de data aceasta au votat contra lor, fiindcă noul impozit îi atinge și pe ei la pungă.

S'a format un nou guvern radical-socialist, în frunte cu fostul ministru de război Daladier. D. Boncour a rămas ministru de externe.

la Blaj, ca să spargă cuibul puterii Românilor, care era acolo sub conducerea pefectului de legiune Axente Sever.

Când aceștia au ajuns la Șaroșul Mic, maiorul Kleiser din Mediaș le-a eșit cu armata împărătească întru întâmpinere, având lângă sine și două companii de Români, conduși de tribunul Gheorghe Porescu.

Săcuii, în 24 Octomvrie au fost împrăștiați, lăsând pe câmpul de luptă vreo 300 morți și mult proviant³⁾.

„Această luptă — zice Ștefan Moldovan în memoriile sale⁴⁾ — a fost începutul durerilor pe locurile acestea, fiindcă rebelii pe unde au ajuns în retragerea lor, nu au cruțat nici pe locuitorii pacinici, nici însuși curțile domnești, ci au ars și devastat tot ce au putut“.

(Urmează).

³⁾ Tot acolo, p. 93.

⁴⁾ Tot acolo

Om de omenie. Pe această cale mulțumesc lui Nicolae Bancăș din comuna Bila, care găsind 2000 lei (două mii) pierduți de nevasta mea, mi i-a înapoiat. Banii i-am avut din vânzarea unei vaci. În zile grele și pline de lipsuri cum trăim, pușini sunt oamenii ca Nicolae Bancăș. Banii mi-a dat toți și el n'a voit să primească nimica. Dumnezeu să-l dea bine, așa cum și el mi-a dat! Aurel Boldiș com. Pânade.

Nu credem ca guvernul Daladier să poată avea viață lungă, mai ales că nici acest guvern nu se bucură de sprijinul socialiștilor, cari uniți cu oamenii fostului prim-ministru Tardieu, îl pot răsturna ori când.

Schimbarea de guvern în Germania.

În Nr. 2 din 15 Ianuarie al Unirii Poporului, vorbind despre frământările din Germania, scriam că fostul cancelar Von Papen, căzut dela putere, își dă mâna cu Hitler, pentru a putea răsturna guvernul Schleicher, încă înainte de deschiderea parlamentului, dela sfârșitul lui Ianuarie.

Și de fapt, planul i-a reușit. Primul-ministru, generalul Von Schleicher, înainte de deschiderea Reichstagului, s'a prezentat la președintele republicii, mareșalul Hindenburg, cerând autorizație să poată dizolva, în caz de lipsă, parlamentul.

Bătrânul Mareșal a socotit că a fost destul din jocul de-a alegerile, și nu și-a mai dat învoirea. Von Schleicher a demisionat. Von Papen a fost chemat de Hindenburg și încredințat să încerce formarea unui guvern sprijinit pe parlament. Lui Von Papen i-a reușit să aducă laolaltă partidul național-socialist al lui Hitler cu cel național-german al lui Hugenberg. Fostul feștitor de odăi dela Viena, *Adolf Hitler*, ajuns șef al fasciștilor germani, acum urcă treptele de cancelar (prim-ministru) al Germaniei. Von Papen s'a mulțumit cu vice-cancelariatul.

Frumosul Hitler, ajuns prim-ministru, te pomenești că va lupta să restabilească împărăția germană, aducând pe tron, în cazul morții moșneagului Hindenburg, pe Kronprinzul — feciorul fostului împărat Wilhelm II. Și fiindcă este austriac, se va nizu să împreune Austria cu Germania, pe lângă toată împotrivirea Franței și a altor țări.

Noi alegeri în Grecia.

În Grecia după căderea guvernului Tsaldaris, d. Cafandaris neisbutind să formeze un guvern de unire națională, a fost încredințat cu alcătuirea guvernului din nou d. *Ventzelos*. Acesta însă neavând majoritate în cameră, a cerut președintelui Zaimis dizolvarea acesteia, și facerea unor noi alegeri de deputați.

Japonia lasă din Liga Națiunilor.

Scriam în numărul trecut, că n'ar fi mirare să vedem pe Japonia ieșind din Liga Națiunilor, nefiind mulțumită cu judecata ce ar voi să i-o facă europenii în cauza Mancuriei și a războiului cu China. Acum, spun telegramele, că ministrul de externe japonez, va aduce la cunoștința lumii ieșirea Japoniei din Societatea Națiunilor.

Japonia se frământă cu gândul să alcătuiască o Ligă a Națiunilor pentru popoarele din Asia, și asemenea americanilor, să nu mai îngăduie nici ei, ca popoare din alte continente să se amestece în treburile țărilor din Asia.

Tocmai acum când la Geneva se deschide conferința dezarmării, una din marile puteri întoarce spatele Ligii Națiunilor.

Să nu fie oare un semn acesta, că, în loc să se aleagă ceva din dezarmare, stăm în fața unui început de destrămare chiar a Ligei?

Dr. Coriolan Șuciu

Conferențe și sf. misiuni în Teleac

Sunt multe obiceiuri frumoase pe la sărbătorile Crăciunului, anului nou și Bobotează, cari îți aduc mari bucurii și mângâieri sufletești. Dar când printre acestea obiceiuri se strecoară ceva nou, ceva neobișnuit, într'adevăr te simți fericit.

Poporul din comuna Teleac a avut parte de așa ceva, atât la Crăciun și anul nou, cât și la Bobotează. Astfel în sărbătorile Crăciunului și la anul nou dl Todea Alexandru din această comună, elev pe ultimul an de școală la liceul din Blaj și alumn (pregătitor pentru preoție) la „Casa Domnului“, văzând că credincioșii sunt hărțuiți din partea unor adventiști, s'a apucat de lucru. A anunțat poporul să se adune cu mic cu mare la școală, a doua zi de Crăciun, pentru a le ținea o vorbire, o conferință. Zis și făcut. Lumea se adunase și a vorbit despre Pr. F. Maria. Șeful adventiștilor încă a fost de față, rămânând galben ea ceara, așa i-a dovedit de bine dl Todea că Sf. Fecioară este mama fiicărui creștin. Poporul nu mai putea de bucurie și l-au rugat, să-le mai vorbească de câteva ori. În felul acesta a mai ținut două conferențe; una a treia zi de Crăciun și alta la anul nou.

În zilele de 5, 6, 7, și 8 Ianuarie Teleacii au avut fericirea să asculte pe p. Dr. Vasile Aftenie dela Blaj — trimisul I. P. S. Mitropolit — predicând frumoase învățături, chemând sufletele la o adevărată pocăință.

În seara zilei de 5 Ianuarie P. Dr. Vasile Aftenie spune credincioșilor scopul venirii Sale în comună și-i invită pe toți să se reculeagă sufletește.

La sărbătoarea Botezul Domnului în ziua de 6 Ianuarie biserica, deși foarte încăpătoare, era plină de credincioși. La predica dela sf. liturgie a vorbit despre necesitatea botezului, așa de convingător încât acei cari erau influențați de pocăinți nu vor mai îndrăzni să se îndoiască de importanța lui cea mare. Apoi s'a făcut sfințirea apei la pârâu, cum nu se mai făcuse de mult în Teleac. După masă paraclis și predică în cinstea Maicii Domnului. Să fi văzut acum lume la biserică, de acei cari n'au mai fost de când s'au cununat și pe cari i-am auzit acum vorbind că s'or lipsi de orice lucru numai să poată asculta cât de mult pe p. Dr. profesor predicând.

În ziua de 7 Ianuarie deasemenea au urmat slujbe în toată regula însoțite de predici din ce în ce mai atrăgătoare și mai fru-

moase. După vecerne au urmat mărturisirile ajutat fiind p. Dr. Vasile Aftenie de p. local N. Radu și de p. P. Grama din Mura, au mărturisit dela orele 4 p. m. până la 10 seara fără întrerupere.

În ziua de 8 Ianuarie trimisul Blajului a slujit ultima liturgie la care s'au văzut roadele acestor misiuni, acestor zile de reculegere sufletească. Cu toate că Teleacul este mic, s'au cuminecat cu trupul și sângele Dlui nostru Isus Hristos la 300 de suflete. Între aceștia era și moșul Silvas Petru de 100 de ani. Moșul Petru fusese om al bisericii, dar de câțiva ani din cauza bătrânețelor n'a mai putut merge. Dar acum, auzind că adevărate minuni se petrec la biserică, mărturisindu-se, încet a venit la sf. cuminecare. La urmă, unindu-se cu Isus Hristos prin cuminecare, ca și bătrânul Simion, a zis: „Acum slobozește Doamne pe robul tău în pace... că am ajuns niște zile de fericire care de 100 ani n'au fost în Teleac.

În ultima predică p. Dr. Vasile Aftenie spune credincioșilor că ceea ce li-s'a spus în predici să și facă. Și eu sunt sigur că toți și-au luat aceasta hotărâre căci atunci când și-a luat rămas bun, puteai să citești în sufletul creștinilor cuvintele. „Dumnezeule, așa să fie toate zilele și sărbătorile“. Apoi după o oră p. Dr. Vasile Aftenie a plecat spre gară cu sufletul împăcat că sămânța aruncată în sufletele credincioșilor a prins rod. Poate fi mulțumit p. Dr. M. Radu, căci prin ținerea sf. misiuni în parohia Sa a întărit credința catolică în sufletele acelor ce erau ademeniți la tot pasul de pocăinți pentru a părăsi biserica iatemeiată de acela care a venit să răscumpere neamul omenesc, de Isus Hristos. Așa au petrecut credincioșii din Teleac sărbătorile de iarnă.

Unul dintre cei de față

„Agrul“ la Șopteriu

Organizația „A. G. R. U“-lui din comuna Șopteriu, condusă de dl inv. dir. Victor Conțiu, în cadrul unei șezători culturale, ținută în ziua de Anul nou a. c., la care, ca de regulă, au luat parte aproape toți românii, și-a inaugurat biblioteca. Biblioteca numără 85 cărți religioase apărute în Blaj, Lugoj, Gherla și Iași. Șezătoarea s'a început cu „Tatăl Nostru“.

În cuvântarea de deschidere dl președinte reliefează, că decât criza materială e mai accentuată „mama ei“, oriza sufletească și ambele numai atunci se vor ușura, spune Dsa,

Inmormântarea lui Coolidge

Calvin Coolidge a fost un mare politician al Statelor Unite Nordamericane, care mai întâi a fost guvernatorul statului Massachusetts, iar în anii 1923—1929 a fost președinte al Statelor Unite. El a murit de curând și a fost înmormântat în orașul Northampton din statul Massachusetts, fiind de față președintele Hoover și o mulțime mare de lume aleasă. Dăm aici o fotografie dela aceea înmormântare.

când tot creștinul prin biserică, de care s'a cam depărtat, se va întoarce la Dumnezeu.

Urmează diferite recitări de poezii religioase, patriotice, cântări pe mai multe voci, executate de elevii școlii și de corul tinerețului. Preotul local conferențiază despre însemnătatea științei de carte, indemnând pe ascultători la citirea cărților și gazetelor bune, prin ce apoi inaugurează biblioteca.

S'a jucat piesă „Omul dracului” cu conținut religios-moral. Toate punctele, precum se putea citi pe fețele tuturor, au fost ascultate cu viu interes. Înainte de încheiere întreagă asistența ca unul s'a ridicat prin glas, împotriva revizionistilor ce ne iubesc cu atâta silită. După cuvântul de încheiere, s'au depărtat cu toții, cu dorința, ea apropiată „adunare” (vedință culturală) să fie cât mai curând.

La ieșire sunt întâmpinat de un românș din alt sat, întrebându-mă: că în ce zi e fixată altă adunare, că i-a plăcut așa de mult și apoi, că la ei, pentruce nu e „A. G. R. U.”? Țin se mai amintesc, că prin organizația locală au până acum abonată „Unirea Poporului” 12 membrii. Organizația poartă revista „Lumina Creștinului” și gazeta „Sentinela catolică”. Cărțile din bibliotecă, cari au costat aproape 1000 Lei, sunt cumpărate din contribuții benevoale bănești.

Iată deci ce se poate face și ce face „A. G. R. U.”

Servească aceasta, de satisfacție celor ce osteneșc în Șopteriu cu astfel de șezători, în special dlui președinte, iar în al doilea rând, fie un imbold altora și se vor convinge despre rostul acestei asociații, atât pentru cei „mulți”, cât și pentru cei „puțini”.

Emil Stanislau
preot, Șopteriu

Pomul de Crăciun în comuna Marca

Din inițiativă părintelui Teofil Bălibanu, la 27 Dec. 1932 în comuna Marca (j. Sălaj) a avut loc o frumoasă serbare a pomului de Crăciun. Pentru reușita serbării au contribuit și conlucrat toți intelectuali din localitate. De cu vreme s'au făcut pregătirile necesare, iar apoi s'a decorat pomul cu o mulțime de bomboane, prăjituri și alte daruri pe cari le-a adus Moș Crăciun copiii buni. Decorarea s'a făcut cu mult gust și pricepere de către toate Doamnele din comună.

Serbarea a avut loc în sala școlii primare la orele 11, după sfânta liturghie. Numărul credincioșilor, cari mai nou mereu se prezintă într'un număr frumos la biserică, și de data aceasta a fost așa de mare, că atât biserica precum și școala s'a dovedit cu adevărat neîncăpătoare. Au fost prezenți nu numai toți copiii ci și părinții lor.

Impărțirea darurilor a fost precedat de un bine reușit program, pe care cu multă silită l-a pregătit dl director școlar cu d-na învățătoare.

Cuprinsul programului a fost din coruri-colinzi (Patru păstori, Ce vedere, Zori frumoși, Veniți astăzi credincioși, Moș Crăciun, De raze mii) poezii ocazionale (De Crăciun, Noaptea de Crăciun, Povești de Crăciun, etc.) o foarte frumoasă piesă teatrală cu „Moș Crăciun” precum și o vorbire ocazională rostită de părintele preot din loc.

S'au apoi împărțit tuturor copiilor bomboane și prăjituri multe, iar cei mai săraci și silitori au primit și alte daruri folositoare. Astfel s'au împărțit 2 cărți de rugăciuni, 10 perechi de încălțăminte, 2 hănițe de iarnă, 2 pieptare și 2 năfrâmi.

Fețele copiilor străluciau de emoție și fericire, că i-a cercetat Moș Crăciun. Chiar și pă-

150 de bombe la locuința unui comunist. În Spania a fost astat un comunist împușcând în poliție. Cercetându-i-se locuința, s'au aflat la el 150 bombe.

Un mire se omoară înainte de nuntă. La Boulagne, un oraș din Franța, trebuia să se facă nunta unei domnișoare cu un domn. La nuntă s'au adunat oamenii, dar mirele nu mai venia. L-au așteptat oamenii miresei multă vreme și, când au văzut că nu mai vine, au făcut și fără mire. A treia zi, socrul a aflat cadavrul mirelui spânzurat de un câmpior, în pod.

Pâine falsă. De multe se mai apucă omul până acum știam că se pot face numai bani falși; iată însă că un brutar s'a apucat să facă pâine falsă. Anume, avea omul un fel de otrăvuri cu care albea pâinea neagră, făcând-o ca zăpada. Nu numai atât, dar dintr'un pumn de făină își făcea omul o pâine cât un ciur. Dacă mâncai însă o bucată, te umflai și erai mai aproape de lumea cealaltă decât de asta. Noroc că l-au pus pe om la răcoare, că cine știe ce mai făcea.

Otravă în cărți. La Paris s'a observat că un librar vinde cărțile foarte scumpe, de sute de ori mai scumpe decât în altă parte. Cărțile erau frumoase, nu-l vorba, dar cărți totuși. Poliția a cumpărat și ea o carte și a desfăcut-o. Care nu l-a fost mirarea aflând în părțile cărții mici sticle late, cu otravă. Cercetându-i-se cărțile, s'a aflat în ele tot felul de otrăvuri.

Spioni la Timișoara. Nu există afacere mai urâtă ca spionajul, ca trădarea neamului, a loculul în care te-ai născut. Cu toate acestea se află și astfel de oameni fără suflet și se pare că destul. Acuma s'a aflat, că la Timișoara, un ofițer, anume Renoiu, își trădează neamul Nemților.

Zăpadă de 8 metri. În Moldova și Muntenia a nins necontentit peste 100 de ore. E o adevărată rupere de nori de ninsoare. Firele de telegraf au fost rupte, trenurile silitite să se oprească pe unde au putut și mulți oameni înghețați. În Moldova zăpada a întrecut în unele locuri înălțimea de 8 metri.

rinții au fost înduioșați până la lacrimi. Toți au plecat la casele lor mișcați și mulțumiți pentru cele ce au văzut și auzit. În comentările lor ziceau: *iată ce lucruri frumoase fac domniș când trăiesc în unire și bunăînțelegere...*

Pentru acoperirea cheltuielilor și cumpărarea darurilor la copii au contribuit cu sume însemnate pe lângă preotul local, dl director A. Schlet, dl notar D. Merghesiu, cu stimatele lor doamne; dl secretar T. Borz, cantorul Ioan Olariu, curatorul I. D. Roșianu, comerciantul Gavril Pop și Susana Duma.

Acest gest de iubire și grije a intelectualilor față de țărani și copiii lor a atins plăcut pe săteni și au avut multe cuvinte bune față de astfel de conducători cu frica lui Dumnezeu și cu dragoste pentru țărani.

În zilele Crăciunului a fost și o frumoasă faptă de milostenie creștinească.

Unul din cei prezenți.

Lipsa de apă în Palestina. Se știe că după război, Palestina a devenit țară jido-vească: S'au adunat într'însa tot felul de oameni cu perciuni de pe toată fața pământului. Nu prea erau sătul, căci țara e pustie și săracă, dar aveau cel puțin apă; iată însă că acum începe să-le lipsească și apa. Și blești oamenii, ca să aibă ce bea, sunt siliti să aștepte zile întregi până când se îndură Dumnezeu de le dă ploaie.

Un om se luptă cu 25 de lupi. Unui om, anume M. Hall Voinea, din Caracmer de lângă Constanța, i-a dispărut o turmă de oi. Omul s'a ureat pe cal și, luându-și și o armă, a început să le caute. După mai multe ore de căutare, pe când se însera, omul a ajuns lângă o pădure, unde l-se păru că-și vede turma. Apropiindu-se, care nu l-a fost mirarea, văzând în loc de turma de oi, o turmă de lupi. Aceștia s'au repezit asupra-i. Omul a tras și a omorât cinci, iar ceilalți au luat-o la fugă. Omul întorcându-se către casă, lupii s'au luat după el. L-au ajuns și s'a încins o nouă luptă. Un lup a mușcat calul, altul l-a mușcat pe om de picior. Dar și omul a împușcat încă 8 lupi.

În sfârșit... Din Budapesta ne vine știrea aproape de necrezut că contesa Apponyi, soția vestitului gâde al școlilor românești, care este președinta asociațiilor femeilor din Ungaria, a ținut zilele trecute o mare cuvântare în orașul Győr, invitând femeile ungare să facă tot ce le stă în putință pentru menținerea păcii. Vocea femeilor însă poate avea valoare numai atunci când va avea și valoare politică. De aceea femeile ungare — a spus contesa Apponyi — trebuie să lupte pentru votul universal, atât pentru bărbați cât și pentru femei. A invitat apoi femeile ungare ca să lupte până la biruință pentru primirea dreptului de vot căci altfel glasurile lor nu vor fi ascultate. Să nu se oprească însă unde s'au oprit femeile celorlalte națiuni, și să nu se ostoieie până nu

Simbolul republicei franceze

Francezii sunt vestiți de mari patrioți, adecă în foarte mult la țara lor, cum poate puține alte popoare. Sculptorul Iulbert a făcut pe vremuri un bust, reprezentând o fată, pe care lumea a numit-o Marianne, spunând că această fată reprezintă republica a treia franceză. De atunci aproape toate casele franceze sunt împodobite cu bustul Mariannei. Francezilor moderni însă nu le mai place vechea Marianne, de aceea Pierre Poisson a făcut un nou bust, care reprezintă o fată sănătoasă de țaran francez, neîmpodobită, asemenea vechei Marianne, nu cu arme ci cu ramura de oliv într'un frumos medallion pe piept. De aici înainte aceasta va fi Marianne a Francezilor, al cărei bust va împodobi noile case franceze.

vor putea lua parte și la conducerea statului. — În sfârșit se vorbește și în Ungaria de pace, dar asta nu o cer bărbații, ci femeile. Până vor fi tot stăpânitorii de astăzi la conducere, în frunte cu Horthy, Ungurii nu se vor bucura de roadele binecuvântate ale votului universal, și astfel ne vor rămânea dușmani de moarte.

Excursiune în Palestina și Egipt.

Din inițiativa unui grup de funcționari publici, se organizează, de Paști, o excursiune de studii la Ierusalim și Cairo, cu plecarea la 8 Aprilie 1933. La această excursiune, pe lângă persoanele cu dare de mână, mai pot lua parte: preoți, săteni și călugări dela mănăstiri. Inscriverile se fac zilnic, între orele 14 și 18, la Domnul Alexandru Nițescu, funcționar C. F. R., Strada B. No. 21, Cartierul CFR. Grant, București II. Pentru trimiterea prospectului se vor alătura mărci poștale în sumă de 7 lei.

† **Vasile Podoabă**, protopop unit pensionat al districtului Bia, a încetat din viață în etate de 81 ani și 55 ani de preoție, după o lungă suferință, suportată creștinește, împărtășit fiind cu sfintele taine ale muribunzilor, Joi la 19 Ianuarie 1933 ora 23 înormântarea i-s'a făcut Duminică la 22 Ianuarie la ora 14 în biserica unită din Materi în cimitirul comun din Alba Iulia. Dumnezeu să-l odihneasă cu dreptii!

† **Preot Ioan Suclu**, profesor la liceul de stat din A. Ud. și fost, trei ani, redactor al gazetei „Unirea” dela Blaj, a adormit în Domnul după lungi și grele suferințe suportate cu încredere în Dumnezeu, și pregătit creștinește, în ziua de 19 Ian. ora 20, în al 41-lea an al vieții și al 15-lea al fericitei sale căsătorii. Osemintele au fost transportate dela Clinicele Universității din Cluj, la Fodora (jud. Cluj), unde au fost înormântate în cimitirul gr. cat., la 22 Ianuarie 1933, ora 14. Facă-i Dumnezeu parte cu dreptii!

† **Anica Păcurariu n. Popp**, a adormit în Domnul în 16 Ianuarie 1933, după o boală grea, împărtășita fiind cu sfintele taine, în anul al 63-lea al vieții și al 45-lea al căsătoriei. Păr. Ioan S. Pacurariu din Noui Săsesc își deplânge în adormita în Domnul pe mamă-sa. Înormântarea i-s'a făcut Miercuri în 18 Ianuarie în cimitirul gr. cat. din Căpușul de Câmpie. Fie-i partea cu dreptii!

Iubiți cititori!

Nu uitați să trimiteți prețul abonamentului la foaie!

Importanța Albinăritului

Dintre toate ocupațiunile plugărești albinăritul este cel mai rentabil (aducător de venit, deoarece aici mai mult decât oriunde, cu bani puțini și muncă puțină, putem obține câștiguri mari.

Banii investiți (băgați) într-o albinărie aduc venituri mari. Cheltuieli mai mari avem la început cu ocazia înfundării dar și banii aceștia în 2—3 ani se scot, încât pe urmă n'avem aproape nici o cheltuială decât câștiguri.

Munca cerută pentru îngrijirea albinelor este puțină, abia o oră pe zi, și în același timp este curată și plăcută.

La creșterea animalelor, cele mai multe cheltuieli le avem cu întreținerea lor. Toate animalele domestice, afară de albine, trebuie nutrite din șură sau din magazie. Albinele sunt singurele animale domestice, de mănăscăria cărora nu trebuie să avem grijă. Hana și-o adună ele în timpul verii și încă atâta ea se are până în celălalt an și în același timp să rămână o mare cantitate și pentru stăpânul lor drept răsplătă pentru locuință și puțină îngrijire. Albinele dau omului ceară și miere.

Mierea este un aliment foarte nutritiv și sănătos. Despre importanța mierei am să scriu mai pe larg într'un număr viitor.

Albinele, umbând din floare în floare, după miere și polen (praf de floare), fecundază (fac productive) florile, încât contribuie și la mărirea roadelor. În felul acesta se explică că în regiunile unde se găsesc stuparii, pomii fructiferi și în general toate plantele cultivate dau roade mai frumoase și mai regulate decât în regiunile lipsite de albine. Pentru dovedirea acestei chestiuni am să amintesc câteva fapte.

1) Trifoiul alb introdus în Australia de către Englezi, dădea recolte mari, dar nu lega semănță, încât erau nevoiți să importe semănță din alte părți. După introducerea albinelor, trifoiul fiind cercetat și fecundat a început să producă semănță.

2) O plantație de cireși producea 1700 kg. de fructe și după introducerea alor 15 stupi a produs 4900 kg., deci aproape de 3 ori mai mult.

Marimea aceasta de producție se poate foarte ușor explica dacă ne gândim că o fa-

milie de albine fecundază într'o vară mai mult de 200 milioane de flori.

Acum, după ce am văzut cât sunt de multe și de diferite foloasele aduse de albine, pot să afirm că nu există un alt animal mai binecuvântat de Dumnezeu decât albina. Ea trebuie deci respectată și îngrijită după cum se cuvine și produsele ei folosite cât mai mult după justa lor valoare.

Foloasele aduse de albine sunt într'adevăr cât se poate de mari și cu toate acestea albinăritului i-se dă o prea mică importanță la noi. Ca dovadă avem comune într'gă în cari nu găsim decât 3—4 stupi primitivi (țărănești) în timp ce ar putea să existe sute de stupi.

Ne putem ușor închipui ce bunăstare am avea dacă în fiecare comună ar exista câte o sută de stupi sistematici, cari în timp de un an ar da un venit curat de cel puțin 20.000 Lei și cari în același timp ar contribui la fecundarea plantelor deci la mărirea roadelor.

Prof. Victor Oros

Frânturi din viață

Cum niște gânduri rele pot să rupă un picior

Ion Sdrăllă nu putea să doarmă în noaptea aceea. A încercat el să închidă ochii, a strâns puternic din pleoape, s'a răsucit pe dreapta, s'a răsucit pe stânga, dar... zadarnic... Lemnele lui Vasile Negrea nu i-se deprindeau de pe inimă. A tăiat și el toată ziua, s'a strădui din greu, dar par'că a fost făcutură. Abia a putut aduna niște strămbături, de nici nu-ți vine să le pui în car. Când a trecut pe lângă Vasile Negrea a rămas înmărmurit. Ce mai dragi de lemne adunase, sa nu-ți mai deslipești ochii de pe ele!

Și aceste lemne nu-l dădeau acum pace lui Ion Sdrăllă. Când le-a văzut, un gând i-se furisase în suflet. Un gând, care acum începu să l roadă chinuitor. Ce mai car strașnic ar aduce el din lemnele acelea.

Se întoarce spre gura șoprului... Nu se zărea nimic. Era o întunecime înspăimântătoare. „Se vede că nu-i bună, gândi în sinea lui. Acum poți să te duci ori unde, că nu te vede nimeni... Ce-ar fi, să se scoale încetșor, să deștepte băiatul, să înhame caii și... până'n pădure nu-i mult. Besna de-afară par'că-i pentru a-l ajuta pe el"... O furnicare fierbinte îi pătrunse tot corpul. În gândul ce-l muncia începu să tremure o fărâma de lumină... „Asta înseamnă deci, să devină hoț. Să nu mai poată ieși cu fața curată în lume. Și încă pentru ce. Pentru vreo câteva bucați de lemn”.

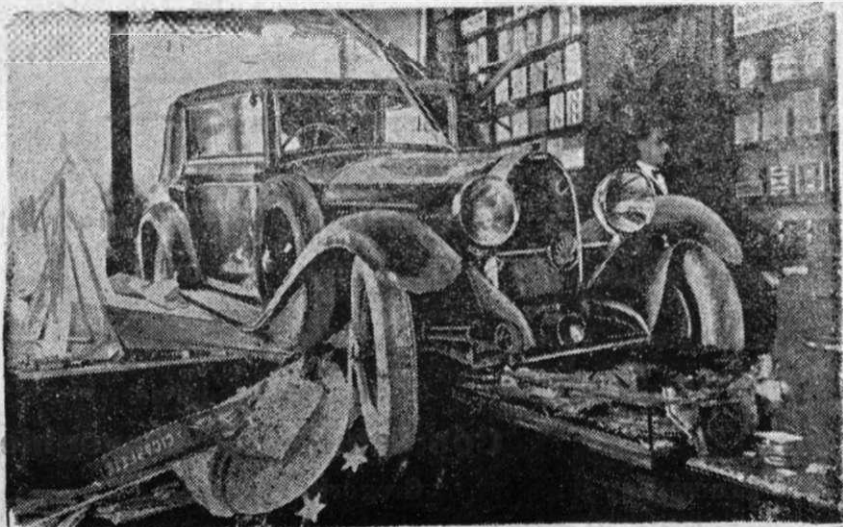
... Se întoarce pe partea cealaltă și strânse ochii. Voia acum să doarmă! Ochii i-s'au închis, dar somnul... nu voia să vină. Capul continua să-i fiarbă. Lemnele lui Vasile Negrea începură să joace acolo besmetic să i înghițdească pereții capului, să i străpungă ceafa. Se scutură ca de-un duh rău. Gândurile își aveau însă înțelesul lor... „Dar, ce! Par'că devin hoț pentru un car de lemne? Și'n cele din urmă-s lemnele comunei lemnele tuturor. Vasile Negrea n'a făcut decât să le taie. Dacă i-le ar lua din curte, ar fi altceva. Dar așa?... Fără să-și mai bată capul, sări în picioare și se îndreptă spre gura șoprului, cu mâinile întinse căuta scara. Nu și vedea însă nici mâinile. Deodată piciorul drept păși în gol. Corpul i-se alătură, mâinile i-se întinseră după sprijin, dar negăsiind decât aer, se prăbuși în șură, c'un strigăt înăbușit.

Până și-a vindecat piciorul rupt, n'a stat în pat decât șase săptămâni.

Nacu

Un automobil a intrat într'o prăvălie

În orașul Solothurn din Elveția s'a întâmplat șozenia aceasta. Unul automobil i-s'au rupt bigseama frânele, ori apoi șoferul a fost beat turtă, căci altfel cum se poate explica cum acest automobil a spart sticla groasă a fereștii și a intrat prin fereastra unei prăvălii de tutun, tocmal pe teighea, rămânând deatins atât vânzătorul cât și șoferul. Lumea a râs cu poftă, a tăbărit ca la comedie în prăvălie și a fotografat șozenia, ca s'o vedeți și D. Voastră.

Din bătrâni

Tătarii

I.

Amintirea acestui popor crud ne este păstrată de câteva ziceri. Se spune de regulă unuia care în grabă fuge: „Ce fugi, că doară nu vin Tătarii”? Ori se mai spune copiilor neastâmpărați și blăstămați „lua-te-ar han tatarul"! Cât de drepte sunt aceste ziceri, vom ști numai dacă cunoaștem spaima și fuga strămoșilor noștri suferită când Tătarii au trecut prin țara noastră.

Tătarii au fost ultimul popor, barbar, năvălitor. Ei au venit din Asia, din regiunea cunoscută sub numele de Mongolia, așezată deasupra Chinei. — O țară lipsită de păduri, însă bogată în pășuni. Bogăția de căpetenie a acestei țări sunt animalele. Oamenii de aici, când se întâlnesc, nu se întreabă cum mai stau ei cu sănătatea, ci cum se află vitele ce le au. Popoarele ce locuiesc în această parte a lumii sunt galbene la piele și rămase în civilizație.

Cam pe la anul 1206 d. Hr. un han (conducător) al Tătarilor cucerind China și toată Asia apuseană, își face o împărăție mare. Tătarilor le plăcea să trăiască din munca altora, din jafuri și pradăciuni. Urmând acest fel al lor de trai, după ce jefuira toată Asia, se îndreptară spre Europa unde ajunseră pe la anul 1241. Ei trec peste munții Urali, cari despart Asia de Europa, și ajung în Rusia. Toate orașele și țara Rușilor o pradă îngrozitor. Nu se îndestulă cu atât, trecură în Polonia, care nu se bucură de o mai puțină cruțare. După ce terminară jefuirea Poloniei, se împărțiră în mai multe cete pradaliice. O ceată o luă spre Pesta, capitala Ungariei, și o cuceriră. Nici un oraș nu fu cruțat în calea lor. O altă ceată pradaliică pătrunsă în Ardeal și pradă orașele Radna și Bistrița. De aici se coborâră pe valea Oltului și pradă Brașovul, bătând pe Sașii cari încercaseră să li se împotrivescă. Țara Făgărașului încă fu pradă de o ceată, care trecu apoi în Oltenia. Nu fu scutită nici Moldova, căci o ceată se scoborâse pe lângă Carpați, ajungând până în părțile Râmnicului de azi. Cumpăna năvală și pustiire o simțiră mai ales Transilvania și Ungaria.

Un scriitor din acel timp, și care i-a văzut, zice despre ei că: aveau o înfățișare îngrozitoare, cu mâinile și picioarele scurte, însă groși la pântec. Aveau o față lată și fără păr pe ea. Ochii mici și departe unul de altul. Hrana lor era carnea, pe care o mâncău proaspătă dar putredă. Bautura lor era: lapte încheșat amestecat cu sânge de cal. Nu le plăcea pâinea și nu beau nici vin.

Erau foarte sprinteni și cu caii lor mici treceau în inot orice apă oricât de mare. Casă nu aveau ci numai corturi făcute din pânză ori piei.

Știrile rămase despre pustiirile Tătarilor povestesc că: „oamenii cădeau gonțiți de Tătarii în dreapta și în stânga, ca frunzele la vântul de iarnă. Cadavrele nenorociților (oameni) acopereau drumurile: curgea sângele în șiroaie groase ca niște râuri". Mulți oameni, neîndrăznind să fugă în timpul zilei, se tăvăleau în sângele celor morți și se ascundeau între cadavre și astfel mai găseau scăpare cei vii.

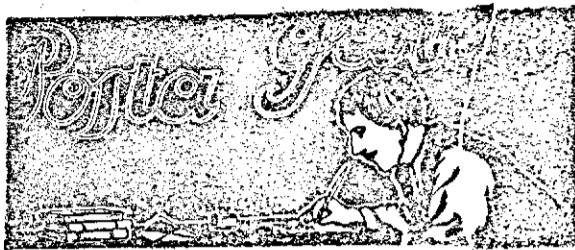
„Pe câmpii și pe drumuri zăceau corpurile multor morți, unele cu capetele tăiate, sfărțate în bucăți, multe din ele arse în casele sau bisericile unde căntaseră adăpostire".

În lupte se spune că: „Atâta era de deasă aruncarea săgeților, încât mai că acopereau cu

umbră pe cei ce luptau, și săgețile zburau prin văzduh ca lăcustele sau omizile, lipite unele de altele".

Grele vremi trăim noi acum, dar mai grele au trăit strămoșii noștri, cari numai în munți își aflau scăparea din calea acestor înfiorători barbari, aducători de moarte și jale.

Bârlea

Celor ce ne trimit articoli. Vă rugăm trimiteți-ne articoli cât mai scurți, pentru că așa lungi cum ni-i trimiteți nu-i putem publica, fiindcă nu avem loc. Avem deja atâtia articoli trimiși, că am putea umplea cu ei 10 numeri de gazetă și stau acolo deoparte și, tocmai fiind prea lungi, nu ajung la rând până la vară.

Paraschiva Pop în P. Îndreaptă-te cu cererea D. Tale dlui senator sau deputat din județ și noi credem că-ți va împlini-o. Fapt e că D. Ta ai drept la pensie.

Păr. V. G. Sima. Publicăm cu drag poezii din popor, numai să fie originale. Precum vedeți, loc avem puțin în gazetă, dar vom face nișel și pentru câteva poezii populare.

Ignatie Perencesu. — Am trecut pe 1931 Lei 90 pe 1932 Lei 180, iar restul de 30 Lei i-am trecut pe 1933.

Laura Blăjan. Din suma de 200 Lei am trecut abonament pe 1932, iar 20 Lei pe 1933.

Redactor: IULIU MAIOR.

— Banca Populară „AXENTE SEVER“, Blaj —

A V-a adunare generală

ce se va ținea Duminecă, la 19 Februarie 1933, orele 11 a. m. în localul băncii. Dacă nu vor fi prezenți $\frac{1}{3}$ din totalul asociațiilor, adunarea va avea loc în ziua de 26 Februarie 1933, tot în același local.

ACTIVE		Bilanț general la 31 Decembrie 1932		PASIVE	
Casa	22 142.—	30.902.—	Capital social	289.090.—	
Disponibil la bănci	8 760.—		Fond de rezervă	31.840.—	
Efecte		20.000.—	„ cultural	2.461.—	
Imprumuturi		2 164.203.—	„ pt. creanțe dubioase	76 254.—	110 555.—
Cont curent		72.870.—	Depuneri spre fructificare	1 484 884.—	
Diverși debitori		4 200.—	Reescompt	333 700.—	
Spese proces		2 959.—	Dobânzi transitorii	7 097.—	
Mobililar		1.—	Profit curat	69 809.—	
		2 295 135.—		2 295 135.—	
SPESE		Contul Profit & Pierdere		VENITE	
Dobânzi plătite	20 469.—	151 552.—	Dobânzi și beneficii	151.552.—	
Salare	30.000.—				
Chirie	8 000.—				
Impozite	11.805.—				
Spese	11.469.—				
Profit	69.809.—				
		151 552.—			

Blaj, la 31 Decembrie 1932.

Pentru contabilitate: Petru Suciu m. p.

Consiliul de Administrație:

Simeon Gizdavu m. p.
președinte

Dr. Augustin Popa m. p.

Eugen Bucur m. p.

Ștefan Roșianu m. p.
membru în Cons. Sup. Coop.

Victor Moldovan m. p.
expert contabil.

Octavian Medoreia m. p.

Dr. Coriolan Suciu m. p.
vicepreședinte

George Faina m. p.

Iosif Bucur m. p.

Comitetul de Supraveghiere:

Ernest Kny m. p.
președinte

Gregoriu Pădurean m. p.

Adrian Nyergeș m. p.